

naarden

ecologische quickscan locaties bekkersschool en apostolische kerk

opdrachtgever : gemeente Naarden
nummer : 170.11085.01
datum : 7 juni 2005

opdrachtleider : ir H.G. van der Aa
auteur(s) : ir H.G. van der Aa

Ld

ONRI

SP

adviesbureau voor ruimtelijk beleid
ontwikkeling
en inrichting

rbai

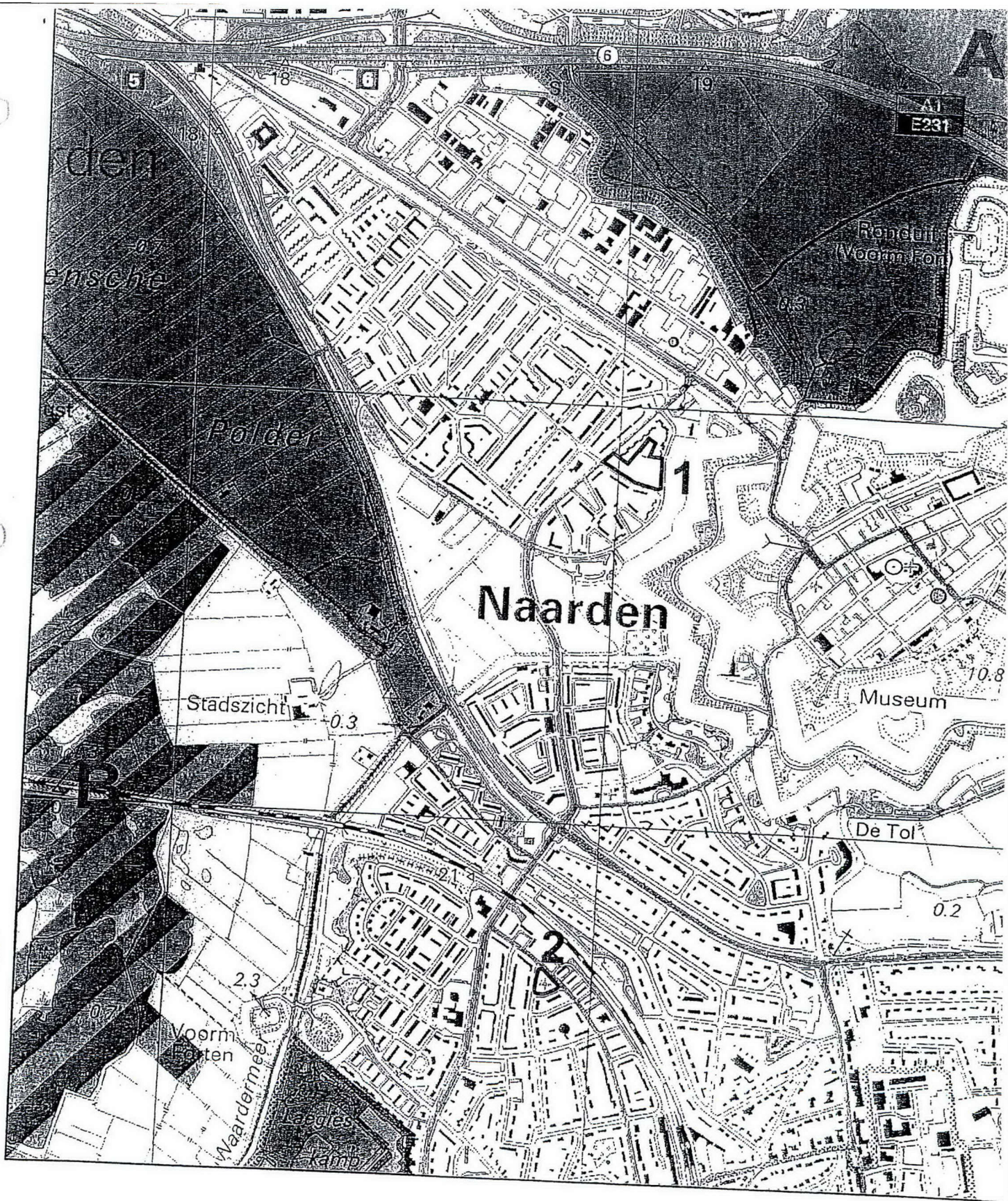
RBOI - Rotterdam bv
Delftsestraat 17a
Postbus 150
3000 AD Rotterdam
Telefoon (010) 413 06 20

Inhoud

1. Inleiding	blz. 3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Doel	3
1.3. Leeswijzer	3
2. Flora- en faunawet	5
3. Actuele natuurwaarden	7
3.1. Algemeen	7
3.2. Flora	7
3.3. Vogels	8
3.4. Zoogdieren	9
3.5. Amfibieën	10
3.6. Overige organismen	10
4. Samenvatting en conclusies	11

Bijlage:

1. Literatuur.

Figuur 1
Ligging plangebieden

- 1** locatie Bekkerschool
- 2** locatie Apostolische kerk
- A** Gooimeer
- B** Naardermeer

- overige PEHS
- speciale beschermingszones
- Habitatrictlijn
- Vogelrichtlijn

1. Inleiding

3

1.1. Aanleiding

De gemeente Naarden is bezig met de ontwikkeling van een tweetal locaties in het stedelijk gebied ten behoeve van woningbouw, te weten:

1. locatie Bekkersschool;
2. locatie Apostolische Kerk.

Op beide locaties komen naar verwachting meerdere beschermde diersoorten voor, zodat moet worden vastgesteld of de Flora- en faunawet de uitvoering van deze plannen in de weg staat.

1.2. Doel

Met de voorliggende quickscan wordt beoogd om de in op deze locaties aanwezige beschermde dier- en plantensoorten in kaart te brengen. Vervolgens dient de notitie antwoord te geven op de volgende vragen:

- wat zijn de consequenties van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten, die zich in het studiegebied bevinden?
- zijn er maatregelen mogelijk om eventuele negatieve effecten te minimaliseren?
- doet de ingreep afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten?
- is aanvullend veldonderzoek noodzakelijk?

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader, oftewel de Flora- en faunawet, van dit onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft aan welke actuele natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn. Per soortgroep worden de ecologische effecten van de ingreep beschreven. In hoofdstuk 4 worden conclusies geformuleerd.

2. Flora- en faunawet

5

Voor alle ruimtelijke ingrepen die mogelijk leiden tot verstoring of vernietiging van beschermde soorten dient ontheffing te worden aangevraagd op grond van de Flora- en faunawet. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit stelt eventueel aan ontheffingen nadere eisen waarbij voor het al of niet verlenen en voor de eisen het criterium is: de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

Per 23 februari 2005 geldt het gewijzigde *Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten* (Staatsblad 2004, 501). Dit besluit van 10 september 2004 maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten. Ten aanzien van categorie 1 (algemene soorten) en ruimtelijke ontwikkelingen (waartoe de beoogde herinrichting kan worden gerekend) het volgende:

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

De meeste beschermde soorten in het plangebied behoren tot deze categorie.

Een aantal zeldzamere soorten en alle vogels vallen in categorie 2 (overige soorten) Hiervoor geldt het volgende:

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten.

Ervan uitgaande dat de initiatiefnemer ten tijde van de uitvoering nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, betekent dit dat voor deze soorten zonodig ontheffing moet worden aangevraagd. In de benodigde gedragscode zullen naar verwachting overigens bepalingen moeten worden opgenomen inzake het vermijden van verstoring van broedende vogels, het zo mogelijk verplaatsen van beschermde soorten naar veilige gebieden, etc.

Tenslotte is er categorie 3 die bestaat uit soorten van bijlage IV (zoals vleermuizen) en een aantal overige zeldzame soorten. Voor deze soorten dient bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd ontheffing aangevraagd te worden indien vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen worden verstoord. Voor het verlenen van ontheffing worden eisen gesteld aan mitigatie en compensatie; moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend belang, dat alternatieven ontbreken en dat de gunstige staat van instandhouding van de te beschermen soorten niet in gevaar komt.

3. Actuele natuurwaarden

7

3.1. Algemeen

Beide locaties maken onderdeel uit van bestaande woongebieden en liggen op ruim 500 m ten oosten van de speciale beschermingszone Naardermeer, die wordt beschermd op grond van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. De afstand tot de speciale beschermingszone Gooimeer aan de noordzijde is minstens 1 km. De afstand tot andere gebieden van de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS) bedraagt minstens 300 m. De beoogde ruimtelijke ingrepen zullen daarom geen enkele invloed hebben op het functioneren van deze speciale beschermingszones en/of natuurgebieden. Ecologische verbindingzones zijn in de omgeving evenmin aanwezig.

Raadpleging van het Natuurloket laat zien dat beide locaties gelegen zijn in kilometerhokken waarbinnen grotere en ecologisch meer waardevolle gebieden zijn gelegen. Het betreft de vesting Naarden dan wel het Naardermeer. De informatie van het Natuurloket heeft vrijwel volledig betrekking op deze laatstgenoemde gebieden. Navraag bij een aantal gegevensbeherende instanties (SOVON, FLORON), bevestigt dit beeld. Het opvragen en analyseren van de gegevens is daarom weinig zinvol geacht. De onderstaande beschrijving is gebaseerd op regionale verspreidingsgegevens, ervaring met vergelijkbare locaties elders en een veldbezoek op 22 mei 2005.

De in het plangebied aanwezige soorten alsmede de gevolgen van de beoogde ingrepen worden hieronder per soortengroep beschreven. Doordat beide gebieden qua ecologische kenmerken sterk op elkaar lijken, worden ze per soortengroep tegelijk beschreven om storende herhalingen te voorkomen.

3.2. Flora

Locatie Bekkerschool

Deze locatie bestaat uit structuurrijk grasland met enig microreliëf en kleine zandige delen zonder vegetatie. Verder wordt het terrein gekenmerkt door verspreide boomgroepen (eik, linde, beuk, berk, paardekastanje, esdoorn) en struwelen (rozen, bramen). Aan de zuidzijde is sprake van regelmatig gemaaid gazon. Het terrein wordt gebruikt als speelterrein en hondenuitlaatplaats. Aan de noord- en westzijde zijn twee kleine parkeerplaatsen aanwezig.

In de kruidlaag groeien algemene soorten van voedselrijke zandige bodems als hondsdrif, gewone melkdistel, paardebloem, brandnetel, dagkoekoeksbloem, duizendblad en ridderzuring. Mogelijk groeit hier langs de stuweelranden de wettelijk beschermde brede wespenorchis, die landelijk en regionaal overigens vrij algemeen is (deze laatbloeiende soort was ten tijde van het veldbezoek nog niet herkenbaar). Andere wettelijk beschermde soorten zijn niet waargenomen en worden ook niet verwacht. Bijzondere en/of bedreigde (Rode Lijst)soorten zijn hier evenmin aanwezig.

Locatie Apostolische kerk

Het betreft hier een kleine open ruimte met vochtig grasland, omgeven door een dichte rand van struweel en bomen. Dit groen diende ooit als de omlijsting en entree van de inmiddels gesloopte kerk. Opvallend is het grote aantal coniferen in verschillende soorten en de aanwezigheid van enkele grote kersenvormen. De soortensamenstelling is vergelijkbaar met de vorige locatie. De vochtige bodem is hier mogelijk een gevolg van de decennialange bebouwing en verharding; de bodem is daardoor sterk verdicht waardoor het regenwater niet of moeilijk kan infiltreren. De aangetroffen vegetatie wekt in ieder geval niet de indruk dat hier sprake is van uittredend kwelwater.

Gevolgen van de ingreep

Als gevolg van het verwijderen van een deel van het groen zullen op beide locaties mogelijke groeiplaatsen van de brede wespenorchis worden verstoord of vernietigd. De gunstige staat van instandhouding van deze vrij algemene soort zal niet worden geschaad. Voor deze soort hoeft per 23 februari 2005 geen ontheffing meer te worden aangevraagd bij verstoring of vernietiging van de groeiplaats.

3.3. Vogels

Broedvogels

Beide locaties bieden broedgelegenheid aan verschillende soorten bos- en struweelvogels als roodborst, winterkoning, heggenmus, groenling, zwartkop, tijtjaf, zanglijster, grote bonte specht, ekster en boomkruiper. Tijdens het veldbezoek werd op de locatie Bekkerschool een houtduif op het nest waargenomen. Bijzondere en/of beschermde Rode Lijstsoorten zijn op beide locaties niet waargenomen en naar verwachting ook niet aanwezig.

Doortrekkers en overwinteraars

Beide gebieden vormt in de herfst, winter en vroege voorjaar de tijdelijke verblijfplaats van vogels die broeden in Noord- en Oost-Europa. Aanwezig zijn dan soorten als koperwiek, kramsvogel, keep, staartmees, goudhaan, putter, vink, roodborst en sijs. Deze soorten foerageren dan op overwinterende insecten, onkruidzaden, elzenproppen, rozenbottels, etc. Deze vogels zullen op hun beurt ongetwijfeld jagende sperwers aantrekken.

Gevolgen van de ingreep

Afhankelijk van het groenareaal dat zal verdwijnen, zullen op beide locaties de aanwezige soorten tijdelijk worden verstoord en een deel van hun leefgebied kwijtraken. Na realisering van de beoogde woningen zal een deel van de vogels terugkeren; de privé-tuinen zullen dan op termijn de ecologische functie van het huidige groen overnemen. Per saldo zal er echter wel sprake zijn van een verlies aan groenareaal. Het gaat hier echter om vogelsoorten die regionaal en landelijk zeer algemeen zijn. De gunstige staat van instandhouding zal dus niet worden geschaad. Indien de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen, is er qua vogels geen strijdigheid met de Flora- en faunawet.

3.4. Zoogdieren

De structuurrijke vegetatie maakt beide gebieden geschikt voor verschillende soorten kleine zoogdieren. De Atlas van de Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen et al, 1992) geeft aan dat hier beschermde soorten aanwezig kunnen zijn als huisspitsmuis, bosspitsmuis, veldmuis, bosmuis, egel, wezel, mol en konijn. Daarnaast functioneren beide gebieden ongetwijfeld als foerageergebied voor vleermuizen, met name voor de gewone dwergvleermuis die in stedelijke gebieden vrij algemeen is. Andere soorten die hier meer incidenteel kunnen worden aangetroffen, zijn water-, meer-, ruige dwerg- en rosse vleermuis alsmede de laatvlieger. Een deel van deze soorten zal afkomstig zijn van kolonies die gelegen zijn binnen de vesting. De locatie Bekkerschool wordt daarom waarschijnlijk ook frequent bezocht vanwege de ligging nabij het water van de vesting. De bomen en garageboxen in dit plangebied zijn echter ongeschikt voor het herbergen van vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen voor vleermuizen. Hetzelfde geldt voor de bomen op de locatie Apostolische kerk.

Geen van de genoemde zoogdiersoorten geldt als landelijk zeldzaam of bedreigd (geen Rode Lijstsoorten).

Gevolgen van de ingreep

Als gevolg van het verwijderen van een deel van het groen zullen de aanwezige soorten op beide locaties tijdelijk worden verstoord en een deel van hun leefgebied kwijtraken. Voor geen van de genoemde soorten behoeft echter ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Foerageergebieden van vleermuizen vallen niet onder het beschermingsregime van deze wet, omdat het geen vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen betreft. Voor de overige zoogdiersoorten behoeft per 23 februari 2005 geen ontheffing meer te worden aangevraagd bij verstoring of vernietiging van vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen.

Overigens kunnen door het treffen van kleinschalige maatregelen aan de nieuwe woningen verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gecreëerd. Het kan dan gaan om het toegankelijk maken van een klein deel van de spouwmuur of het aanbrengen van speciale vleermuiskasten. In dat geval kan de beoogde woningbouw dus een ecologische meerwaarde in beide gebieden genereren.

3.5. Amfibieën

Vanwege het ontbreken van open water zijn in beide plangebieden geen voortplantingsplaatsen van amfibieën aanwezig. Mogelijk fungeert deze gebieden wel als winterbiotoop voor gewone pad, bruine kikker en wellicht ook kleine watersalamander. Deze soorten zijn landelijk en regionaal vrij algemeen.

Gevolgen van de ingreep

Als gevolg van het verwijderen van een deel van het groen zullen de genoemde soorten tijdelijk hun winterbiotoop kwijtraken. Na voltooiing van de woongebieden zullen deze soorten zich weer kunnen vestigen in privé-tuinen. Eventuele nieuwe tuinvijvers kunnen zelfs extra amfibieën aantrekken.

3.6. Overige organismen

In beide plangebieden is open, zoet water geheel afwezig zodat de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten. Reptielen komen hier evenmin voor; voor de in deze regio plaatselijk aanwezige ringslang zijn beide plangebieden te droog en daardoor ongeschikt.

Beide plangebieden is verder ongeschikt als biotoop voor beschermde insecten (vlinders, sprinkhanen en libellen). De insectensoorten die wettelijk worden beschermd, stellen hoge eisen aan hun leefgebied; deze gebieden voldoen hier niet aan.

4. Samenvatting en conclusies

11

- Beide plangebieden bevinden zich ver van speciale beschermingszones, natuurgebieden en ecologische verbindingszones. De beoogde functieverandering in de plangebieden heeft derhalve geen invloed op deze natuurgebieden.
- Beide plangebieden zijn van geringe ecologische betekenis. Bijzondere en/of bedreigde soorten zijn afwezig.
- Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden opgestart, is er qua vogels geen strijdigheid met de Flora- én faunawet. Voor de overige soorten heeft geen onthefing te worden aangevraagd op grond van het per 23 februari 2005 gewijzigde *Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten*.
- Foeragerende vleermuizen zijn naar verwachting aanwezig, maar vanwege het ontbreken van vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen heeft voor deze soorten geen onthefing te worden aangevraagd.
- De Flora- en faunawet staat de uitvoering van de beoogde woningbouw dus niet in de weg.
- Door zoveel mogelijk de oudere bomen te sparen, zullen de negatieve ecologische gevolgen van de ingreep relatief beperkt blijven.
- Door het creëren van verblijfplaatsen voor vleermuizen aan de nieuwe woningen, kan het plan een ecologische meerwaarde genereren. Ook het aanleggen van tuinvijvers biedt nieuwe ecologische mogelijkheden, met name voor amfibieën.